

ארכיון M 49 E

1001 - 1500

DR. MARZAN KAZIMIERZ-1001 - רצח חולים במוסד לחולי רוח
ב- LUBLINIEC

E.HERMAN-1002 - רצח חולי רוח ב- KOCHANOWKA

YAROSZEWSKI ZDISLAW-1003 - דו"ח על גורל בי"ח לחולי רוח
ב- OWINSK

DR. OSSENDOWSKI ALEKSANDER-1004 - רצח חולים בבי"ח
פסיכיאטרי - CHELM LUB.

DR. MARKUSZEWICZ-1005 - רצח חולים במוסד לחולי רוח
ב- CHOROSZCZE

1006 - דו"ח על בי"ח לחולי נפש ב- KOBIERZYN

1007 - דו"ח על בי"ח לחולי נפש ב- OBRZYCE-MIEDZYRZEC

WILCZKOWSKI EUGENJUSZ-1008 - מנהל בי"ח לחולי נפש
ב- GOSTYNIN - דו"ח

1109 - דו"ח נוסף הנוגע לחולי נפש - לא תורגם

MICHALSKI LUDWIK - ALEKSANDER WALEWSKI-1010
BORUCH GARTENKRANC - ICEK LIPCZINSKI - חיסול יהודי
MINSK MAZOWIECKI

GOLDBERG LEA - 1011* - העדה היא נערה צעירה במוסרה את
העדות - מוצאה מהעיירה RAFALOWKA ממנה היא נמלטה יחידה
מכל משפחתה - היא מגיעה לאוקראינים מכת דתית שמצילים אותה -
היא נופלת לידי כנופיית אנשי BANDERA והם מינו אותה עוזרת

**לרופא - היא נשארתי במחנה שלהם חצי שנה והיא עדה למעשי
זוועה רבים של הכנופיה - היא מצליחה לברוח ולהינצל**

KOPCZYN JOCHCZE - 1012 - העדה הייתה פרטיזנית
באזור JITOMIR ומספרת על פעולות החטיבה באזור

RUBINSZTAJN ESTERA-1013= - העדה נמצאת בגטו
WARSZAWA המורד ומסתתרת בבונקר- אחרי מספר ימים היא
עוזבת את המחבוא ונשלחת ל- PONIATOW - היא מספרת על רצח
היהודים שהוגלו מ- WARSZAWA בתוך בורות ההריגה - **היא
מכוסה גויות וזה מציל אותה ממות- היא מתחמקת ליער ובעזרת
פולניה מגיעה ל- - WARSZAWA במקום המסתור היא סובלת
לעיתים מהתקפי שיגעון והשותפים לדירה נאלצים לקשור אותה-**

TURKELTAUB SIMCHE - 1014 - העד הוא אסיר MAJDANEK
לשעבר המעיד במשפט שנערך ב- LUBLIN נגד CAPO גרמני
במחנה

ELBERGOWA-1015 - מספרת על גטו WARSZAWA

DR. SZPRINGER ADAM-1016 - על רצח שבויים יהודים

LICHTERMAN JAKUB-1017 - מספר על ציר בית הנבחרים
MAJDANEK ב- SZIPPER ICCHAK

BARUCHOWICZ POLA-1018 - אירועים בגטו KOWNO ו RIGA -

GUTTMAN REUVEN-1019 - על גטו LIEBAU

RYNECKI PERL - 1020 - העדה מהללת את ידידתה הפולנייה
שהצילה וגוננה עליה עד השחרור

WOLFGANG ADOLF-1021 - פרטים רבים על מחנה SZEBNIE

HOLZMAN B.-1022= - העד מספר על התארגנות מחתרית בגטו
CZESTOCHOWA - היו כמה היתקלויות עם גרמנים אך באופן כללי

הפעולות לא צלחו - גם היציאה ליער נחלה כשלון - באותו נושא עדות
4615

=SAKS JOZEF-1023 - העד מספר על מחנה מעצר
ב - RADOGOSZCZ בו נכלאו יהודים ופולנים מחוגי המנהיגות
והאינטליגנציה מ - LODZ - העד מונה כמה ממנהיגי ה - BUND
ומנהיגים ציונים שהיו כלואים יחד אתו

=LUNEFELD SABINA-1024-העדה מספרת על שני מחנות ריכוז,
PRAUST ו- STUTHOFF

=LICHTIG BERTA-1025-העדה מספרת על העיירה BOROWA
באזור MIELEC

1026 – LICHTIG BERTA – העדה מספרת על רצח יהודים

=LICHTIG BERTA-1027-עדות מקוטעת ולא ברורה !

=LICHTIG BERTA-1028-העדה מוסרת על מחנה HUTA
KOMOROWSKA

=LICHTIG BERTA-1029-העדה מספרת שביום כניסת הגרמנים
ל - MIELEC הם הציתו את בית המרחץ, בית המטבחים ובית כנסת
על היהודים שנמצאו בתוכם - העדה מונה את כל חברי
ה - JUDENRAT ואת כל מקומות העבודה בעיירה - היא מספרת
על התארגנות מחתרית לקיום בית ספר עממי - ב- 9/3/1942 גורשו
היהודים מהעיר ופוזרו במקומות רבים - העדה יודעת לספר קורות יהודי
העיר גם במקומות הגירוש

=LICHTIG BERTA-1030-העדה מוסרת עדות קצרה על מחנה
PUSTKOW

=NELKEN HALINA-1031-העדה מספרת על מחנה הנשים ב
ZABLOCIE שהיה סניף של מחנה PLASZOW - העדה מצליחה
להעביר את האווירה במחנה - בסוף העדות מצורף שיר מאת LOLA
LAUNDNER

FAST PINKAS-1032 -העד מתאר את היום הראשון בו השתתף במלחמה : 2/9/1939 - **החיילים ביחידתו נכנעו ובעודם עם ידיים מורמות הגרמנים יורים בהם** - עקב כך העד נפצע וכורתים את ידו - העד מתאר את היום האחרון לפני השחרור במחנה BERGEN BELSEN

MISCHER HENRYK-1033= -העד מוסר על רצח חולי רוח יהודים - העד מוסר ידיעה על מלשין יהודי שפעל בגטו KRAKOW

KAHANE SZYMON-1034= -העד מספר על אחוזה כפרית בבעלות גרמנית, DORNFELD לא רחוק מ - LWOW שבשדותיה הועסקו כ- 400 יהודים- המקום היה יוצא דופן כי היהודים התהלכו חופשי, קבלו 3 ארוחות ביום ולא ענדו מגן דוד - היו גרמנים שעזרו - למרות זאת הרצח השיג אותם, ומהם נשאר בחיים רק אחדים.

LIBERMAN DAWID – 1035 - העד מספר על העיירה ROZDOLY ועל דרך חיסולה

LIBERMAN DAWID – 1036 - העד מספר על העיירה ZORAWNA ועל **DR. MORDCHAJ KAUFMAN** שהיה שליח הסוכנות, לא הספיק לצאת בזמן מפולין ונספה - חלק מהיהודים גורשו ל- STRYJ חלק גורש ל - CHODOROW והם קבורים בקבר אחים עם יהודי העיירה – בית הכנסת ובית הקברות לא נהרסו

*MORGENBESSER ADAM-1037= - נער בן 15 מוסר התרשמות בלתי אמצעית על רגע הגעתו למחנה GROSS ROSEN

BASAR ZWI-1038= -יומיים אחרי כניסת הגרמנים ל- TARNOPOL נערך פוגרום בידי אוקראינים בעזרת הגרמנים בו נרצחו 5000 יהודים - הרצח נמשך 3 ימים - התקיימו אקציות נוספות עד לחיסול הסופי ב - 23/7/1943 כשהוכרז שהעיר "נקיה מיהודים"

WINNICKA L. - 1039 – העדה מספרת על מפעלי מכוונות וחלקים שונים לרכבות בשטח מחנה JANOWSKI ב- LWOW

GALEK ICEK-1040= - העד מספר על שרפת הבתים בגטו
WARSZAWA המורד- העד מספר על MAJDANEK ועל
AUSCHWITZ

ORLEAN LINA-1041= -העדה מספרת על האקציה הגדולה ב -
LWOW אוגוסט 1942 -

1042 - **מכתב מאלמוני** - על מותן של 93 בנות, חניכות "בית יעקב"
ב- KRAKOW

DR. WASERSTEIN ADAM-1043= -העד הוא רופא שהגיע ל
SKARZISKO KAMIENNA ועובד כרופא במחנה - הוא מתאר את
התנאים הבלתי אפשריים לעבודת רופא, בלי תרופות, בלי סמכויות, בלי
אפשרות לרפא

HOLLAENDER M.-1044 -תלית אסירים במחנה BIERZANOW

BIEDER LEOPOLD-1045 -מספר על ZBARAZ

BROMBERG LAZAR-1046 -העד מגיע ליער באזור ROKITNO
ומקים קבוצה פרטיזנית - **העד מספר על אנטישמיות קשה בין
הפרטיזנים הרוסים והאוקראינים** העד פיקד על קבוצת חבלנים וקיבל
אותות הצטיינות על אומץ לב

1047= - אלמוני- אלמוני שהיה בשיירה של 1620 איש שיצאו לדרך
ממחנה BUCHENWALD מספר שרק 158 נפשות חיות הגיעו למחנה
LEBENAU ליד SALZBURG, היתר נספו במסע המוות - הוא מוסר
מהזיכרון עשרות שמות של אנשים שנספו במסע ומוצאם

APPEL ALEKSANDER-1048 -במסע מ-GLIWICE
ל- BUCHENWALD

GOLDSTEIN ZDISLAW-1049= - **העד השתתף במרד גטו
WARSZAWA - ב- 10/5/1943 הוא נתפס ונשלח ל-
TREBLINKA- במשלוח האחרון שיצא מכיכר השילוחים-** הוא עבר סלקציה ונשלח אל
מחוץ ל- TREBLINKA - לפי הכתוב זה היה מקרה שני ואחרון
שנשלחו אנשים מהמחנה - העדות מסתיימת ולא צוין לאן נשלחו

APPEL ALEKS-1050 -העד מספר על מחנה GLIWICE ועל תנאי הרעב ששררו במחנה - הוא מספר סיפור מעשה שמפקד המחנה מכריז ב - APEL שנחוץ לו טבח - העד מתנדב ומולו מתנדב גם בחור גברתן - מפקד המחנה מחליט על התמודדות בין שני המועמדים והעד מציע הורדת ידים - העד נלחם על חייו כי הוא יודע שהזוכה במקום עבודה זה, מזונו מובטח - למרות חולשתו לעומת היריב, העד מנצח

BACHNER-1051 -פרטים חשובים על גטו KRAKOW
-I PLASZOW

ROZENBAUM CHAIM-1052 - מספר על STUTHOF - מס. נכון

MISZCZAK A.-1052= -פולני מעיד על מחנה המוות CHELMNO

TWARDOGORA BER - 1053 - העד מספר על מחנה KRASNIK על
BUDZYN ועל MAUTHAUSEN

LEWRON ESTER - 1054 - העדה מספרת בקצרה על מחנה הריכוז
ב- LIPSK לשם הובאו נשים יהודיות שעבדו במפעל התחמושת
"HASAG", ב - SKARZYSKO KAMIENNA

1055-1056-1057-1058 – חסרים ב - Z.I.H.

1059 - אלמוני – עדות אלמונית שמקורה בארכיון *RINGELBLUM* –
העד מתאר התנפלות על יהודים ברחוב וורשאי בעת שהם ממהרים
הביתה לפני תחילת שעת העוצר – פולני אלמוני נוטל חסות על העד
ומביא אותו בבטחה לביתו

1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066 – חסרים ב - Z.I.H.

GOLD ESTERA-1067 -מספרת על -TARLOW ועל
SKARZYSKO

BAUER MAURYSI-1068 -מספר על BORYSLAW

GROSS ROSEN על מספר - SPEKTOR JOZEF-1069
DACHAU -I

RZEDOWSKI JERZY -1070 - העד מספר על מחנות עבודה ב-
KAUFERING באפריל 1945, שם המשיכו להעביד אנשים בתנאי
עבדות בבניית מפעלים סודיים ביערות ליד MUNCHEN עד יום
השחרור על ידי האמריקאים – **היה רעב נורא והעד מספר שראה
מקרה קניבליזם במו עיניו**

MOLDAUER MICHL - 1071* - העד הוא ילד שמספר את קורותיו -
הוא מסתתר עם אמו אצל מכרה פולניה ב - LWOW - המקום התגלה
והפולנייה הוצאה להורג – לאחר תלאות הם מגיעים ל - AUSCHWITZ
שם הפרידו אותו מאמו - **הילד ביקש דרך הגדר המפרידה לקרוא לאמו
ובגלל חטאו זה הוא נורה בידי גרמני ושכב בבית חולים עד השחרור**
– בעת מסירת העדות הוא מחכה לאמו שנשארה בחיים וצריכה להגיע
אליו

BLINDER JOZEF - 1072 - העד מספר על גטו KOBRYN על תנועת
ההתנגדות בגטו ועל הצטרפותו לפרטיזנים – העד מוסר פרטים על
BRZESC – העד מוסר על מקום הימצאותם של קברי אחים

NEUGEWIRZ ITEL-1073= -העדה מספרת על חברי הארגון הלוחם
ב - KRAKOW ועל פעולותיהם

FISCHMAN CHASKIEL - 1074 – העד מספר חוויות ממחנה
PUSTKOW

SZYLER HENRYK-1075* - העד הוא ילד שמספר על כך
שהמשפחה התייצבה ב- SKARZYSKO מיוזמתה בחושבה שיתנו להם
להישאר יחד - אחרי הפצרות רבות וזמן רב אימה נפגשת שוב עם שני
בניה והם נשארים יחד.

GRUNWALD DAWID - 1076 - **העד מוסיף מידע מעניין על הרכב
האסירים במחנה PLASZOW** – הוא מספר על אסירים פליליים
גרמנים שתפסו משרות של CAPOS והתעללו ביהודים, על
MISCHLINGE שהגיעו כאסירים ועוד

TELLER MOJZESZ-1077= -העד עבר מספר מחנות ומספר עליהם
,EBENSEE FALKENBERG ,PLASZOW

1078 - KIWETZ FRIDA - העדה עבדה במפעל האמאיל של
SCHINDLER - עדות ממצה ומפורטת על סדרי העבודה במפעל,
הקמת המחנה ליד המפעל ומידע נוסף – **העדה מציינת את יחסו ההוגן**
של **SCHINDLER לעובדיו היהודים** - העדות תורגמה לאנגלית

ANISFELD MAREK-1079 - מספר על SZEBNIE

ANIEL SZYMON-1080 - אחרי חיסול גטו BIALYSTOK העד שרף
גויות הנרצחים בבורות ההריגה משך מספר חודשים - ראה גם עדות
4790

1081 - MOCH GUZANNE - העדה נעצרה ב - PARIS, נשלחה
למחנה DRANCY ומשם ל - BIRKENAU

1082 - RAUCHER MAKSYMILJAN-1082 - העד מספר על מותו של
המשורר GEBIRTIG בגטו KRAKOW

FRISTER HERSZKO-1083 -תושייה, עזרה ומזל הצילו אותו ואת
משפחתו

GOLDBERG HERMAN-1084 -במחבוא

FELMAN ROZALIA-1085 - מקומות מסתור שונים

1086 - ABZUG EMANUEL - העד מספר על שהותו במחנה
BUDZYN ועל אכזריותו של S.S. FEIX מפקד המחנה

SINGER FELIKS-1087 -גטו AUSCHWITZ ,KRAKOW ומחנות
אחרים

1088 - BOCHNER LEOPOLD - העד מספר על רישום תושבי
RADOM כדי לתפוס יהודים

=1089-FEIGENBAUM BRONISLAWA- המסמך הוא מכתב המיועד לחברה - המכתב מתייחס למכון ההיגיינה ב - GDANSK בו יצרו סבון משומן יהודים

1090-GRINKRAUT SAMUEL-העד קפץ מרכבת שהובילה יהודים מ-TARNOW ל-AUSCHWITZ - **הקרון היה דחוס ב-170 איש** **ורובם נחנקו בדרך** - העד מספר על חיסול גטו TARNOW

1091-HAMERMAN BLIMA- על BORYSLAW

1092-HOFMAN LEIB-קורות קהילת KONSTANTINOW N. BUG

1093 - BLOCH LEOPOLD - העד מספר על הטבח ההמוני בבית הקברות היהודי ב - STANISLAWOW ביולי 1941 - העד מספר גם על KROSNO ועל PLASZOW

1094-STREIN MARKUS-קורות היהודים ב-MIELEC

=1095 - המסמך הוא דו"ח על מחנה ההשמדה TREBLINKA שחובר בידי התובע MACIEJEWSK והשופט - חוקר LUKASKIEWICZ הנושא את התאריך: 22/11/1945 הצוות הגיע ל - TREBLINKA מדדה את גודל המחנה, בדקה את שרידי הממצאים וחקרה 25 עדים.

1096 - KLINGER ERNA - עדות מעניינת על הנעשה ב - DROHOBYCZ - העדה יושבה עם ילדתה בבית סוהר LACKI ב - LWOW ויש לה חוויות וסיפורי בית סוהר

1097 - DR. LIPSCHITZ MAKSIMILIAN - העד מגיע ל - MAUTHAUSEN מ - PLASZOW באוגוסט 1944 - **אפשר לקבל תמונת מצב של המחנה בתקופה זאת כי העד מדקדק בפרטים** - הוא מספר גם על 3 LINZ

=1098-HERSTEIN HENRYK-העד מספר על מחנה RADYMNO משם הצליח לברוח ל- KRAKOW

BOCHNER LEOPOLD-1099= -העד ובנו שרדו את השואה בניירות
"אריים"

WEINREB MAJER-1100= -העד מוסר ש - HILFSTEIN
ZYGMUNT השתייך למחתרת P.P.S. בגטו KRAKOW

BROMBERGER ADOLF-1101= -העד הצטרף ל - P.P.R. בגטו
KRAKOW ומעיד שהשתתף בפעולות חבלה שונות ובהתקפה על
בית הקפה **CYGANERIA** - בעדות יש הרבה שמות של אנשי
המחתרת ב- KRAKOW

1102 - חסר ב - Z.I.H.

LICHTIG BERTA-1103= -העדה מספרת על RADOMYSL
WIELKI - את העדות היא מוסרת על סמך ליקוט המידע מכלי ראשון כי
היא אינה בת המקום

BUCHEISTER KALMAN-1104= -העד מספר שבעת אקציה ב
SKALA הוא נורה בשני כדורים הוא החלים למרות שלא קיבל שום
טיפול - עבר מחבואים במקומות שונים ולבסוף הגיע אל קבוצת
פרטיזנים של A.L. ואתם הוא נשאר עד השחרור

GANZ SABINA - 1105 – עדות קצרצרה על גטו WARSZAWA

BURSZTYN HENRYK-1106= -העד מספר על משפחתו
שהסתתרה בבונקר ב- WARSZAWA בזמן המרד הפולני בקיץ 1944
נכנסו מורדים מ - A.K. לבונקר, הוציאו 6 גברים אמרו להם "אתם
מחכים לבולשביקים, הם יגיעו ואתם לא תזכו לראות אותם" הם נורו,
אחרי כן חזרו וירו בנשים - רק אחד מבני המשפחה ניצל

APPEL ALEKSANDER-1107= -העד מספר על היכרותו עם
משפחת הרוקח BAGNER מ - KRAKOW איש אופטימי מטבעו -
משפחת BAGNER המורכבת מאם אב ובת בת 22 ערכה סעודה
אחרונה בכלים מפוארים עם מזון מצוין ויין ערב האקציה - בתום
הסעודה הם נטלו סם שינה ונרדמו לנצח

ANDERMAN BELLA-1108= -העדה מספרת זוטות חסרות חשיבות

HERSZENHAFT GENIA-1109= -העדה מספרת על גטו LODZ

1110 - חסר ב - Z.I.H.

HASS OSKAR-1111 - העד מתאר את התעללות האוקראינים והגרמנים בשבויים יהודים מהצבא הסובייטי - הוא שהה ב - TARNOW במסווה "ארי" - היה פעיל במחתרת

*- **KORN SULAMITH -1112** – ילדה מספרת על הישרדותה, תחילה אצל פולנים אחרי כן במחנות שונים

- **HIRSCHFELD MOJZESZ - BUCHSBAUM IZRAEL -1113**
שני עדים מ – GORLICE מתארים את תולדות יהודי העיירה בתקופת השואה עד להשמדת רוב האוכלוסייה שמנתה 3300 איש – את השארית פיזרו במחנות שונים

1114 - חסר ב - Z.I.H.

GLUECK CHAIM - 1115 – העד מספר על הישרדותו במסתור צר אצל איכר בפרבר של SAMBOR יחד עם עוד 5 אנשים - הוא מספר על משתפי פעולה יהודים

*- **WEIDMAN RYSZARD -1116** - הילד מתאר את נדודיו מגטו WARSZAWA בין משפחות אריות שונות עם מפגשים קצרים עם בני משפחתו - לקראת סיום המלחמה בין פליטי המרד הפולני במחנה PRUSZKOW

ZIMMERMAN LEONARD -1117 - העד מספר על מעשי הגרמנים ב- LWOW בתחילת הכיבוש

RUBINSTEIN ZYGMUNT - 1118 – העד מתאר את הישרדותו במחנות שונים בהם עבד בעבודות כפיה – האחרון בהם היה מחנה DORA במפעל לייצור טילים מונחים V1- V2

ZAKUSKA ICEK - 1119 - העד מתאר את קורותיו בשנים 1941-1944 – נפילה בשבי הגרמנים כחייל סובייטי, שנים כפרטיזן בביילורוס, מפקד

יחידה יהודית, פעולות ואותות הצטיינות רבים – אחרי המלחמה התיישב בפולין, הכה גרמני אנטישמי ועקב כך ישב בבית סוהר פולני

ZASLOWICZ TAUBA -1120 – העדה מספרת על שהותה במחנות
LIPSK ,SKARZYSKO KAMIENNA ,PLASZOW

DOLINSKI SALOMON -1121= -העד מספר על רצח המוני ב
OSWIECIM ובמחנות אחרים BIALYSTOK ועל הישרדותו במחנה

1122 - חסר ב - Z.I.H.

GURANOWSKA IRENA-1123 -הישרדות ב- WARSZAWA

BLUM LEON-1124* - סיפור מרגש ודרמטי של נער בעל תושייה וקור
רוח בלתי רגילים - על הישרדותו בעבודה בגרמניה !!!!!

GERSTENFELD JAKUB – 1125 . DR . **העד הוא רופא שרשם**
בחשאי שמות האסירים שמתו במחנה FLOSSENBURG והסביבה
– לפי דבריו הוא מצרף לעדות את הרשימה אך היא לא נמצאה

SZTUL RENIA - 1126 – העדה מוסרת את קורותיה
ב – **CZESTOCHOWA** – היא עבדה במפעל התחמושת " HASAG "
והיא מספרת על סדרי העבודה במחנה בו נמצאו בשלב מסוים 10.000
יהודים

TENNENBAUM KAROL-1127 -אקציות ב- LWOW

WOLISCH MARLENA -1128=* -ילדה בת 9 מספרת מה עבר עליה
לאחר שנשארה לבד בעולם

HIRSZBERG RUTKA-1129 -העדה מתארת את DROHOBYCZ

PALEK BRONISLAWA-1130 -קורות קהילת BUCZACZ

DR.HERZIG JAKOB-1131 - העד מתאר את חיסול יהודי
BOLECHOW - כמה מאות יהודים רוכזו באולם והוכרחו להתפשט-

לצלילי מוזיקה ובעידוד מגלבים הם נאלצו לרקוד עד לפנות בוקר, לאחר
מכן הוצאו לכיכר העיר ונרצחו – 1942

DR. HERZIG JAKOB-1132 -העד מתאר את חיסול היהודים בעיירה
LUBACZOW ליד JAROSLAW בסתיו 1943

1133+

WILENBERG SAMUEL-1134 -העד מתאר את חייו עם משפחתו ב
OPATOW -העד מגיע ל - TREBLINKA ומתאר את המחנה -
העדות נקטעת

SPEKTOR JOZEF-1135 – עם כיבוש העיר KRAKOW ב – 1939
טענו הגרמנים שירו על הגרמנים מתוך בית המגורים של העד – יהודים
ופולנים נלקחים ל – BUCHENWALD – העד מתאר את המחנה

STRICKER LIPA-1136= -מסתור במקומות שונים באזור
PRZEMYSL

GALLER JOZEF-1137-* -ילד עם תעודת נתין זר מגיע
ל- BERGEN BELZEN

FAST PINCHAS-1138 - חיילים נרצחים לאחר כניעתם

DR. FLECK LUDWIK-1139 - העד הוא רופא יהודי ידוע שגילה את
החיסון נגד טיפוס - הוא עבד כרופא במחנות AUSCHWITZ ו-
BUCHENWALD - הוא מספר על הניסויים הרפואיים שנעשו
באסירים יהודים

1140 - אלמוני (אולי יוסף באו מ -KRAKOW) **אסף ורשם מילות סלנג**
במחנות שונים

F. TEOFILA-1141 -לא מוסרת שם מלא - מספרת על BOCHNIA

HALPERN MARKUS 1142 -נער מספר על BOCHNIA ומסתור
אצל איכרים-

SUCHOWOLE על מספר על יו"ר הקהילה - LOZER SYMCHA-1143

BOCHNIA ועל LWOW -מספרת על RENERT CYLA-1144

עם פרטיזנים יהודים ביערות
AUSSENBERG HELENA-1145
DULCZA MALA

LANDAU OZJASZ-1146 -הישרדות בגטו LWOW ב-
WARSAWA בניירות אריים ובין הפרטיזנים

LODZ -העד מספר על המצב בגטו
SLODOWSKI LAJB -1147
ומפרט את מנות המזון שקבלו העובדים בעבודה קשה – הוא מספר על
חיסול הגטו – כל משפחתו נרצחה ב -
AUSCHWITZ

OSWIECIM -קורותיו ב- SPEKTOR JOZEF-1148

LWOW -קורות משפחתו ב- KIRSZTAJN BOLESŁAW-1149

GABRYLEWICZ FRIDA-1150 -מספרת על הצלתה המקרית

Z.I.H. - חסר ב - 1151

MANSFELD HENRYK-1152 -כותרת העדות היא "יום רגיל
במחנה GUZEN II" - העד מתאר בפרוטרוט יום בחייו של אסיר המחנה

SCHUSS ABRAM-1153 -העד מספר על גטו LWOW ועל מחנה
JANOWSKI -הוא מגיע לקבוצת יהודים מזוינת ביער באזור -
JASLO העדות לא הגיע לידי סיום

ALTSCHILLER HENRYK -1154 – העד מספר על התנאים במחנה
העבודה JAKTOROW -GRUSZKOW בשנת 1942 מפקד המחנה היה
הרוצח GRZYMEK שהתפרסם לזוועה אחר כך

SOBOTOWSKI W.-1155 -העד מספר שבהיותו בבית הסוהר ב
CZESTOCHOWA מצא טופס כתוב גרמנית ובו פרטים על פושע -
בסעיף האשמה היה כתוב באותיות גדולות JUDE **העד התחיל**

להעתיק כיתובים מעל קירות תא המעצר ובהם מילים אחרונות של יהודים נידונים ועליהם הוא מספר בעדות

1156 - **HOROWICZ ZOFIA** – העדה מתארת את חייה במחנות
KARZYSKO KAMIENNA ו- **PLASZOW** - **מזעזע במיוחד תאור**
קריעת הילדים מאימותיהם וניסיונות הצלתם על ידי האסירים

ZAYAC-1157=העד מספר על מחנה **SKARZYSKO**

* **HECHT ISRAEL-1158** - מתאר יממה ביער

* 1159 - הגירוש בעיני ילד קטן - מ ר ג ש !!!!!

* **BRAUN RENATA-1160** - קורותיה ב-**LWOW**

SCHNEE HELENA-1161=העדה מספרת על האקציה הגדולה
שנערכה ב- **STANISLAWOW**

CUKERBERG LEON-1162 - על חיסול קהילת **DROHOBYCZ**

LEWIN SZMUEL-1163 - מחנות ויער בסביבת העיירה **BELZICE**

LICHTIG BERTA -1164 - מספרת על **MIELEC**

SOBOL CHUNE-1165 - עם פרטיזנים באזור **PARCZEW**

SUCHOWOLSKI JENTA-1166 - מספרת על העיירה **BELZYCE**

OSTERMAN MARIA-1167=העדה מספרת על העיירה **SOKAL**
- במסווה ארי היא מגיעה לגרמניה

* **MAJER ZALTZMAN-1168** - מספר על **KRASNIK**

* **WIENER MIRKA-1169** - ילדה-1932 - מספרת קורותיה באושביץ
- מ.ס. A/13977

HAMMER ALEKSANDER-1170 - מספר על **LWOW**

SUZAN SZYMON-1171 -שבוי מלחמה יהודי מספר על מחנות שונים

1172 - אלמוני מספר על מחנה WOLANOW

1173 - KURYNIEC REBEKA - העדה מספרת על שהותה ב -
LWOW במחנה JANOWSKI ובמחנה עבודה PRYLUKI

1174 - KAMER FEIGA - סיפור הצלה קשה וסבוך

DR.FLECK LUDWIK-1175 - העד הוא ממציא חיסון למחלת הטיפוס
עדות נוספת: 03/650 - M49/1139

STEINBERG ANNA-1176 -מספרת על BERGEN BELSEN

DR. GERSTENFELD JAKUB-1177 -העד מספר תולדות יהודי
DROHOBYCZ מיום הכיבוש הגרמני ב - 1941 עד חיסול הגטו והמחנה
ב - 1944 - בין השאר הוא מספר על רצח הסופר והצייר הידוע
BRUNO SCHULTZ

DICKER HELENA-1178 -העדה מספרת על מחנה SKARZYSKO

LANDERER ABRAHAM-1179= -העד מספר מעט על גטו
BOCHNIA ועיקר עדותו מתרכזת ב - SZEBNIE ובדמותו השטנית של
GRZYMEK השליט על החיים ועל המות במחנה

SCHONBERG EDMOND-1180 -מחנה SZEBNIE

STERN LILITH - 1181* – העדה מתארת את חייה בתור נערה ב -
LWOW, בגטו, בצד הארי, עד השחרור- בסיום העדות שיר – העדות
נמסרה כשהעדה היא בת 15 – ***בגרות ויכולת ביטוי בלתי רגילה*** –
עדות חשובה !!!!!

TIEFENBRUNN LIEBA-1182 - פזמונים ב - PLASZOW -
שוטרים יהודים ויחסם לאסירים

ZELNER MEILECH-1183 -פירוט רב על יהודי WIELICZKA

UNGHERMAN SALA-1184 -על OPATOW ומחנות אחרים

GRIENSPAN SZIMON-1185 -היה עגלון ב - TREBLINKA -
הצליח לברוח

1186 - MIEDZINSKI SZMUL - העד נשלח יחד עם עוד יהודים מ -
SOKOLOW לבנות את הצריפים במחנה המות TREBLINKA - העד
מספר שבעל אחוזה החזיק בארמונו 17 יהודים עד לשחרור - העד
ומשפחתו היו ביניהם

1187 - CUKIERMAN HERSZ - העד הגיע ל - SOBIBOR במאי
1942 התנדב לעבוד כטבח ונשאר בחיים יחד עם בנו יחידים מכל משלוח
היהודים - הוא יודע הרבה מאד על המחנה כי הוא שהה בו עד למרד
ולבריחה שהתרחשו בסוכות 1943 כלומר הוא שהה במחנה המות שנה
וחצי - זאת העדות המקיפה ביותר על המחנה מכל זווית אפשרית -
הוא יודע לספר על ניסיונות הבריחה שצלחו ולא צלחו, על המנהרה
שנחפרה, על ניסיון המרד של הקבוצה ההולנדית והוצאתם להורג -
העד מספר על אסירי הקבע במחנה המות BELZEC שהובאו במרמה ל
- SOBIBOR ונרצחו שם - העד מספר על תכנית המחתרת שיצאה אל
הפועל עם פיתוי הגרמנים והריגתם אחד, אחד, על פריצת השער
והבריחה - **עדות חשובה ביותר על מרד היהודים ב - SOBIBOR !!**

LICHTIG B.-1188 -על BERDECHOW

NOIGER JAKOB+ADOLF WOLFGANG-1189 -על בריחה
ממחנה SZEBNIE

KIRSCHNER ABRAHAM-1190 -על KLEWAN ועל ROWNE

1191 - SPLEWINSKA SZARLOTA - העדה מספרת בקצרה
תולדות משפחתה - היא הייתה ב- PLASZOW וב- SKARZYSKO

KAUFMAN M.-1192 -ספור תלייתם של 10 יהודים
ב- BELCHATOW

ROZENBLUM CHAIM-1193= -העד מספר על מחנות ובעיקר על
STUTHOFF

LEWIN ESTER-1194= -העדה מספרת על הנשים במחנה מפעל
HASAG ב- LEIPZIG

TWARDOGURE BER-1195= -העד מספר על מחנה BUDZYN

1196 – MANSFELD STERNFELD HENRYK – העד מספר על
פעולת חיטוי נגד כינים בבית חולים במחנה GUSEN 1 שנעשתה
בתנאים קשים וגרמה למותם של מרבית החולים

SCHOR LORKA-1197= -העדה מספרת על מחנה SZEBNIE -
התיאור שלה מקיף אמין ומדויק היא מספרת על הוצאה להורג של 11
אסירים בעוון בריחת חבריהם

1198 - POLOSECKA MALA - העדה הצעירה מספרת על עיירת
הולדתה ADAMOW - יהודי העיירה מועברים לגטו LUKOW - עם
חיסול הגטו מתחילה מסכת נדודים ארוכה הכוללת גם את
WARSAWA - **הבית בו התגוררה צפה על הגטו המורד והיא
ראתה במו עיניה אישה ושני ילדים קופצים מגג בית בווער - היא
מספרת על רצח כל בני העיירה SRAKOMLA בעוון מציאת גופת
חייל גרמני ביער הסמוך לעיירה**

GRYCZMAN JULIUS-1199 -העד מצטרף לקבוצת A.K. ונלחם יחד
אתם עד שהגרמנים מחסלים אותם בהיותם שיכורים - הוא מגיע
לעבודה בגרמניה ושורד -

AUERBACH FAJWEL-1200 - העד מספר על השמדת יהודי
SASOW ליד ZLOCZOW ועל קורותיו בהמשך עם הפרטיזנים- שני
כפרים פולניים : WERNOBUSKA ו- HUTA PIENIACKA הושמדו
כליל בגלל העזרה שהושיטו ליהודים שהיו ביער

KREISELMAN JAN-1201 -העד נשבה בחזית ב- 1939 וב- 1943 הוא
מגיע מ- PRZEMYSL ל- SZEBNIE העדות נקטעת כי העד לא
הופיע

DUNTENFASS LAURA-1202* - העדה מספרת על PLASZOW במעבר מגטו KRAKOW למחנה PLASZOW ב- 13/3/1943 ילדי בית היתומים נשארו ללא השגחה כי המחנכים עזבו אותם - גם עדה זאת מוסרת על רשימות סלקציה שהרכיב DR. GROSS הרופא היהודי של PLASZOW

GINTER MOJZESZ-1203= -העד מספר את קורות יהודי NOWY SACZ ועיירות הסביבה- מעשה שהיה שנמצאו רשימות משנת 1926 בהן היו רשומים מנויים בספרית מפלגת "פועלי ציון" - כל האנשים הרשומים נאספו ע"י שוטרים יהודים ונורו בבור ההריגה בבית העלמין - **העד מספר שקצין HAMAN S.S. הממונה על העיר ירה בסגנו כי הוא לא הסכים להשתתף במעשי הרצח** - אנשי העיירה MSZANA DOLNA נרצחו כי לא עלה בידם לשלם את הכופר- אוגוסט 1942

LICHTMAN ICEK -1204= -העד מוסר שאקצית חיסול עיירת הולדתו ZOLKIEWICE הייתה ב- 15/5/1942 העד הגיע עם כל משפחתו ל - SOBIBOR בחרו בו כבעל מקצוע ומשפחתו נרצחה - מחנה המוות רק התחיל פעולתו ומאז ואילך הגיעו יום יום משלוחים מפולין ומכל ארצות אירופה - **הוא מספר שקבוצת יהודים הולנדים תחת הנהגתו של לוחם ספרד לשעבר תכננה להרעיל את ארוחת הצהרים של הגרמנים, לקחת את נשקם ולברוח - הם התגלו וכל 72 היהודים ההולנדים שהיו במחנה נורו - אחריהם היה ניסיון של 6 KAPOK לארגן בריחה ע"י חיתוך גדרות התיל אך מלשין גילה לגרמנים את התוכנית וכל ה- 6 נתלו בפומבי - קשר נוסף התרקם ומנהיגו היה SASHA קצין יהודי בן 26 שהגיע למחנה עם קבוצת שבויים סובייטים מ- MINSK - **תכנון המרד היה מבוסס על חיסול פרטני של גרמנים בעלי שררה במחנה בידי בעלי מלאכה שונים שיזמינו אותם לבתי המלאכה השונים למדוד מגפים וכדומה - התחבולה הצליחה, הרגו את הגרמנים, חתכו את הגדרות ו- 600 אסירים התפזרו ביער בקבוצות קטנות - העד עובר את נהר BUG ומצטרף לפרטיזנים ואחרי כן לצבא האדום****

KOCH FRIDA - 1205* - העדה מספרת את קורות משפחתה שהושמדה ואת הצלתה במסתורים שונים בעיר וביערות בתושייה ראויה לציון - **מידע מעניין ומיוחד במינו מוסרת העדה על צורת ההתארגנות של היהודים ביערות סמוך ל - BORYSLAW** - התארגן ועד יהודי שבראשו עמד MUNDEK SZWARTZ שחילק את הבאים החדשים

ליער בין המחפורות הקיימות - הם היו מסדרים בונקרים חדשים לאחר שבונקר התגלה והיו מחלקים מזון לבונקרים השונים - הילדה מספרת גם על גב. FLACKS מנהלת המטבח במחנה BORYSLAW שסידרה שכל משפחה עם מבוגרים תצרף אליה יתום בהליכתה ליער והיא נתנה לצורך זה 30 ק"ג. מזון - כל זה מוכיח שעדיין נמצאו יהודים עם צלם אנוש - **היא מספרת גם על יהודי נבזה שפעל זמן רב בעיר ושיתף פעולה - עדות חשובה מאד על יהודי BORYSLAW !!!**

ROTBAET SAMUEL-1206 - עדות של ילד המספר על מחבואים והצלה באזור KRAKOW

GELLAS OSKAR-1207 - עדות חסרת ערך לחלוטין

ROZENBUSCH ZEWIJAH-1208 - העדה מספרת על אביה שהיה מנהל הגימנסיה העברית ב - TARNOW ונלקח ל - AUSCHWITZ ביוני 1940 - באוגוסט קיבלו הודעה על מותו

FEINER SAMUEL-1209 - העד מספר על האקציות ב - DABROWA - יהודים הסתתרו בבונקרים וכל מי שהתגלה נורה - העד מספר שהתגלה בונקר בו הסתתרו רב העיירה רב אייזיק עם כמה מחסידיו - הם יצאו מהבונקר עם בקבוק משקה, לבושים בטליתות "שתו לחיים כשהם מאחלים אחד לשני שמותם תהיה כפרה למען כל היהודים, אחרי זה אחזו בידיהם ורקדו, תוך כדי ריקוד הם נורו ע"י הגרמנים"

GOLDBERG CESIA-1210 - העדה מספרת שעברה סלקציה בהיותה חולה בידי MENGELE - אם כי לא מוזכר שם המחנה סביר להניח שמדובר ב - AUSCHWITZ - העדה מספרת על פחד המוות בזמן ההמתנה בין הרישום לבין ההוצאה לפועל של פסק הדין - **העדה מספרת על אימהות שנותנות לילדיהן לפגוש לבד את המות מלבד אם אחת**

JAKOBI ANNA-1211 - העדה היא ילדה שנוצריה אנטישמית מסתירה בביתה - הפולנייה מנסה לשכנע אותה שהיהודים צלבו את ישו והם משתמשים בדם ילדים נוצרים לאפית המצות לפסח - הילדה מבטיחה להתנצר

WEINDLING ZOFIA-1212 -העדה מספרת על
BRANDSTAETER STEFANIA שהייתה חברתה לספסל הלימודים
- היא פגשה אותה ברחוב ב - KRAKOW - לכאורה הייתה מוכנה
לעזור לה אך היא הייתה סוכנת גסטאפו והסגירה אותה - אחרי עינויים
ב - MONTELUPICH היא מגיעה ל- PLASZOW

PETRENKER GIZA-1213 -העדה זוהתה כיהודיה ומגיעה לבית
הסוהר LACKI ב-LWOW - היא מתארת את התנאים האיומים - היא
נשלחת בטרנספורט ל-BELZEC קופצת מהרכבת ומגיעה לעיירה -
ZOLKOW באקציה שנערכת שם היא נתפסה שוב ומחדש מצליחה
לקפוץ מהרכבת - פולניה נותנת לה מחסה והיא ניצלה - **היא מוסרת**
שיהודי ZOLKOW עזרו לה ובאף מקום לא פגשה חביבים כמוהם

BIRENBAUM ROZA-1214 - עדות כנגד כמה בריונים יהודיים
במחנה VERK A. SKARZYSKO שהתאכזרו ליהודים לא פחות
מהגרמנים

HOLLAENDER MATA-1215 - עדות כנגד מפקד מחנה VERK
A. SKARZYSKO KAMIENNA

SZYJUT BOLESŁAW - 1216 - העד הוא פולני סתת באבן – הוא
מספר על חמש קבוצות שפירקו מצבות בבית הקברות של קהילת
KRAKOW – את המצבות מאבן יקרה שלחו למפעל
STEINSCHLIFT בסודטים

*-1217 - FRANK LUBA – ילדה יתומה שנמצאת במשלוח היוצא מגטו
BIALYSTOK באקציה לחיסול הגטו מצליחה לקפוץ מהרכבת
ומצטרפת למחנה יהודים ביער

PAWLIK BARBARA-1218 -העדה היא פולניה המוסרת עדות כנגד
היהודיה BRANDSZTETER STEFANIA אהובתו של מפקד
הגסטאפו ב - KRAKOW המשתפת פעולה עם הגרמנים

HACKER WOLF-1219 -העד מספר על המתרחש ב KOSOW
- ,KOŁOMYJA - ו- CZERNOWICZ

1220 - ZIELINSKA JANINA - העדה היא פולניה המזועזעת
ממראה היהודים ב - KRAKOW ויחס הגרמנים אליהם

*REMS ADA-1221- העדה היא ילדה שמספרת על עצמה ועל
משפחתה ב - WARSZAWA - ניצלה אצל פולנים

*DOBROSZKLANKA SEWERYN - 1222 - ילד וורשאי שנקלע
בפרוץ המלחמה עם משפחתו ב- MALECKO באזור ROWNE מספר
את קורות היהודים במקום עד לגירושם ל - BEREZNA - אביו נרצח
באקציה - איכרים פולנים עזרו להם והוא הפך לרועה פרות - אנשי
BANDERA רצחו את אחיו הקטן והעד ואמו ברחו ליער ונדדו יחד עם
יהודים אחרים עד לשחרור -

KNOLL RENA-1223- העדה מספרת על חייה ב - KRAKOW
במסווה ארי - לאחר זמן קצר היא מגיעה לעבודה בגרמניה ושם היא
נשאת עד סוף המלחמה.

*KLAJMAN IZAK-1224- העד הוא ילד בעת מסירת העדות אך
מוסר את הדברים בצורה ברורה ומסוגנת - **הילד התחבא עם**
משפחתו בבונקר ועקב בכיו של תינוק הם מתגלים - הילד מצליח
לברוח אל מכר פולני שנותן לו חסות ועזרה

SANZER JAKUB -1225- העד מספר בהרחבה על BEDZIN -
בעדות יש מידע מעניין הנוגע ל - MONIEK MERIN - הועד היהודי
בבנדין לא רצה לשתף פעולה אתו - **קבלו את מרותו רק אחרי שהופיע**
במשרדי הקהילה מלווה ע"י כמה קציני גסטאפו - העד מספר שהוטל
"מס גולגולת" של 10 מארק לראש על כל היהודים כולל תינוקות

= 1226 - אלמוני כתב דו"ח על מצב היהודים בגטו BEDZIN - תיאור
מעניין מאד על השיטות לגביית מיסים שהמציא ה - JUDENRAT

FAJGENBLATT HELA - 1227 - העדה מספרת על מחנה WISAU

=FAJGENBLATT HELA-1228- העדה מספרת על מחנה
BRANDE

העדה מספרת על מחנה - FAJGENBLATT HELA - 1229
WROCLAW ליד KLETENDORF

GROSS -העדה מספרת על מחנה FAJGENBLATT HELA-1230=
MASELWICZ

העדה מספרת על מחנה - SMOLARCZYK ITKA-1231=
HALBSTADT בסודטים

העדה מספרת על מחנה ROGAU - FAJGENBLAT HELA-1232=

העדה מספרת על מחנה - RINGER MARGOT - 1233
GLIWICE ועל מחנה NEUSTADT

העד מספר על מחנה עבודה בתוך העיר - REJSMAN PINEK-1234=
SOSNOWIEC -היהודים היו כלואים בתוך המחנה

העד מספר על מחנה KARWINA - REJSMAN PINEK-1235=

LEWIN ADOLF-1236= -העד **יחד עם אחרים מנסים להיחלץ מגטו**
WARSZAWA **הבוער וחופרים מנהרה לצד הארי אך הם מתגלים** -
רוב האנשים מגיעים ל- TREBLINKA הוא מגיע ל - MAJDANEK
העד עובר את SKARZYSKO ומספר מחנות נוספים

SARNY - אזור - SZWARCBLAT GITLA-1237=

Z.I.H. - חסר ב - 1238

העד מספר על מחתרת ציונית באזור - SZWARC BEREK - 1239
SOSNOWIEC

BEDZIN -קורותיה ב- KAHAN RACHEL-1240

Z.I.H. - חסר ב - 241 1

1242 – MIREL JUDA – הבונקר בו שהה העד בזמן המרד בגטו
WARSZAWA התגלה והוא מגיע ל – MAJDANEK ומשם למפעל
התחמושת ב – SKARZYSKO

=1243- KAUFMAN MONIEK - העד מסר עדויות אחדות שכל אחת
מהן מיוחדת - זאת עדות קצרה על עיירת הולדתו BELCHATOW
בחודשים הראשונים של הכיבוש הגרמני - **לעד יש כשרון נדיר בתיאור
ההתרחשויות בשפה עשירה ומסוגנת**

*1244- GITLER JOZEF - BARSKI - העד היה מנהל מוסדות
הילדים בגטו WARSZAWA - הוא מעיד על פעולות מוסדות שונים
להצלת הילדים עד השמדתם הסופית בינואר 1943

1245- CHODZKO MIECZYSLAW - על מחנה TREBLINKA

1246- GOLDBERG SZYMON - פרטים על מחנה ההשמדה
TREBLINKA ועל ההתקוממות - עדות זהה תחת המספר 656

=1247- EHRlich MOZES - פרטים על מחנה JANOWSKI - העד
מספר על 80 יהודים שהיו ביער באזור LWOW - הם נרצחו ע"י כנופיית
BANDERA - **הגופות בותרו לארבעה חלקים ונתלו על עצי היער כמו
בשר באטליז ונכתב בכרזה "בשר יהודי"**

*1248- MUSZKATEL KAROL - העד השתתף במרד גטו
WARSZAWA - נשלח עם אשתו וילד ל- MAJDANEK - **לקראת
הסלקציה הצפויה הוא שכנע את אשתו לעזוב את הילד ולהתייצב
בלעדיו - הילד הרגיש ואמר להם : אבא, אימא, אל תעזבו אותי -
העד מספר שהורים אמרו לילדיהם בפרידה : עוד מעט אבוא לקחת
אותך - ברחבה נשאר כמה מאות ילדים**

=1249- RUSZYCZKA MASZA - העדה מספרת על התארגנות
המחתרת בגטו BIALYSTOK - **על דרכי רכישת הנשק, על איחוד
הפלגים השונים ועל הקרב עצמו**

=1250- NACHIMOWICZ RAFAEL - עדות זהה ב- 2814

KORYCIN על מוסר -העד GOLDBERG SAMUEL-1251=
JANOW -ו

WILENSKA GENIA-1252* -אם מגדלת את בנה במסווה של ילדה
- האם הסבירה והילד הבין שהתנהגותו כילדה תציל חייו - האם
נמצאת עם בנה במחנה משפחות פרטיזני ובשעת מצור אימהות חונקות
ילדיהן כדי שבכים לא יגלה אותן - היא מסרבת לעשות זאת, נשאר
לבד עם בנה ומצילה אותו **מרתק !!!**

GERSZUNI ABRAM - 1253 - העד מספר על התארגנות מחתרית
של צעירים בגטו BIALYSTOK -

SCHEFER - MODROWIECKA-1254= העדה נוגעת בנושא
שיש עליו מעט עדויות- היא מספרת על חיי המין של האסירות - היא
מספרת שנשים צעירות הזדיינו בפומבי בלי שום עכבות בכל פינה ובכל
מקום - הן עשו זאת עם יהודים, עם פולנים ואפילו עם גרמנים - מקום
ההתרחשות אינו ברור

KALSZTEIN MOJSZE-1255= -העד הגיע ל - MINSK כפליט
מפולין - הוא מספר על גטו MINSK עד מאי 1942 - **הוא ברח**
לפרטיזנים בתגובה הגרמנים תלו את אשתו

BURSZEIN SIMCHA-1256= -העד מספר את סיפור יהודי
BRANSK אבל הוא עצמו איננו בן המקום - הוא מוסר מידע שהצליח
ללקט אצל אחרים - למרות העובדה ש- BRANSK עיירה קטנה נמסרו
עליה עדויות רבות מכלי ראשון

BURSTEIN SIMCHA-1257= -העד אוסף מידע ומוסר את סיפור
העיירה DROHOCZYN - הוא אינו בן המקום והוא אינו מספר חוויות
אישיות

STUPNIK ICCHAK - 1258 - העד מספר על גטו ZAMBROW

1259 לא קריא-לא ראוי

LIPCER ABRAM-1260 -ניצול מתאר את הצרות שניחתו על פולני
בגלל שהצילו

1261 - חסר ב - Z.I.H.

1262* - **FINKEL ALISA** - ילדה מספרת על BIALYSTOK

1263 - נשלח לתרגום אל צפורה - נבדק - אין בתיק

1264* - **ZUTKIEWICZ GOLDA** - העדה היא בת 9 במוסרה את

העדות - היא מספרת קורות היהודים וקורות משפחתה בעיירה
טרסטינה - היא יודעת לספר בצורה בהירה מאד את שראו עיניה -
**המשפחה ניצולה כאשר אבי העדה הוליך אותם אל אזור של ביצות
לשם לא מגיעים אנשים** - אחרי השחרור כנופיה לאומנית ארבה להם
ופצעה את העדה את אביה ואת אחיה

1265 - **JELIN J.** - העד מספר על מחנה ZAMBROW שהיה מחנה
איסוף של יהודים מכל הסביבה – המחנה היה תחת כיפת השמיים
והתקיים מנובמבר 1942 עד לשילוח ל – AUSCHWITZ בינואר 1943

1266 - **MIELNICKI MENDEL** - העד מספר על העיירה
WASILKOWA הקרובה ל – BIALYSTOK – **העד מספר
שהפולנים מיוזמתם ערכו פוגרום, רצחו ובזזו**

1267 - **LANDAU FANIA** - **העדה מספרת על תעלול זוועתי שהיא
עברה במחנה AUGUSTOW** - העדה יחד עם קבוצה קטנה של
יהודים הצטוו לצאת מהמחנה כשלכל אחד מהם את ולחפור בור של 90
ס"מ. רוחב 180 ס"מ. אורך – כל אחד מהם ראה את מותו לנגד עיניו
-לאחר שגמרו להכין את הבורות, תוך לעג וצחוק, הוחזרו למחנה

1268 - **DERCZYNSKI A.** - העד מספר על גטו KOSTOPOL
ומוסר מידע על עיירות באזור

1269 – **BURSTEIN SIMCHE** – העד מספר על העיירות
PROZYNA – ו HAJNOWKA

1270 – **NACHT** – העד מספר בקצרה על עיירת הולדתו NAREW

1271 - EIDELMAN HILEL - העד מספר את קורות יהודי
RAKOW אזור MINSK - הגרמנים אספו 1000 יהודים בבית כנסת
ושרפו אותם

*1272 - ROZENSTEIN CHAWA - העדה היא ילדה שמוצאה מ -
LOMZA - היא מספרת על היום בו היא נשאר לבד בעולם ונלחמת
על חייה בכוחותיה הדלים - היא מספרת על נדודיה בין האיכרים
בכפרים בסביבת העיר שם עזרה להם בעבודתם - האיכר האחרון
שהייתה אצלו בכה כשארז את חפציה

1273 - DR.CITRYN TOBJAS - העד מספר על מקרה של פציעת
חייל גרמני על גבול הגטו ב-BIALYSTOK - העד הובהל לטפל
בפצוע והוא נתן לו עזרה ראשונה - בגטו השתררה פניקה מפחד
לפעולת עונשין - למזלם הגרמנים האשימו את הפולנים אך למעשה
יהודי עשה זאת

=1274 - ROZENBLUM FEICZE - SZUSTER - העדה מספרת
בפרוטרוט את קורות יהודי העיירה JASZINOWKA הסמוכה
ל-BIALYSTOK - העדה מצליחה להעביר לקורא עדותה את
האווירה, את הפחדים, את מצב הרוח ואת הייאוש האינסופי
בראותם שאין מפלט ואין מוצא.

1275 - SZEPEL JOZEFINA - חיסול גטו BIALYSTOK

1276 - BRZEZINSKA FANIA - עדות מקיפה על העיירה KNYSZYN
- 1939-1943

1277 - WILDER REGINA - קורות קהילת DROHOBYCZ

1278 - WISNIEWSKI LEIB - קהילת BARANOWICZ בזמן השואה

1279+ - נבדק - אין בתיק

1280 - DATNER - מחתרת קומוניסטית בגטו BIALYSTOK

1281 - MAZOWIECKI MARIAN - עדות על FLOSENBURG

1/8/1941 - BIALYSTOK - LEWITANSKA IDA-1282 עד סגירת הגטו -

POLONSKA MALA - 1283 - העדה מספרת על חייה בגטו
BIALYSTOK ואחר כך במסווה ארי בגרמניה

FINKELSZTEIN CHANA - 1284* - העדה היא ילדה בת 9 - היא
מספרת על שרפת יהודי SZCZUCZYN בידי הפולנים ב - 9/7/1941 -
בגיל 6 היא נשארה לבד עם אח קטן והיא דאגה לו והצליחה לשרוד יחד
אתו - הם עברו בנדודיהם 52 כפרים

DR. CYTRYN - 1285 - העד מספר על בית החולים ב -
BIALYSTOK ועל החולים שחוסלו כמה ימים לאחר הגירוש ב -
20/8/1943 - העד מזכיר שמות רופאים ואחיות ומציין מה עלה בגורלם

DR.CITRYN TOBIASZ-1286-העד מספר בפרוטרוט על המרידה
בגטו BIALYSTOK

DR. CYTRYN - 1287 - על פיצוץ שאירע בעת הכנת מוקש ע"י
המחתרת - פינוי הגטו - חיסול החולים - BIALYSTOK

WEINER CHAIM-1288-העד מספר על סבלם של יהודי
KRYNEK עד חיסולם הסופי - עדות דומה ב-033/287

KNIAZIEW MIRA - 1289* - קטע פיוטי - פרידה מאבא
AUSCHWITZ -

GOLDWAG HENRYK-1290-העד מספר על האקציות ב -
LUBLIN - ידיד פולני עוזר לעד ולאשתו ומעביר אותם
ל - WARSZAWA - הם שורדים

BACH ANNA-1291* - הצליחה להציל את ילדתה

MERENSZTAIN MOSZEK-1292 -השתתף במרד SOBIBOR -
עדות זהה ב - 631

MARGULIES SPERANZA-1293 -קורות קהילת STRYJ

KEISERWALD - מחנה VILNA - החיים בגטו - NOTIK MARIA-1294

FRANCISZKA MANDELBAUM-1295 – העדה מספרת על
LUBLIN - היא מונה את חברי ה - JUDENRAT אחד אחד
בשמותיהם - היא עבדה בבי"ח היהודי אליו הביאו את קורבנות
ההתעללות הגרמנית היא מספרת על פליטים שהגיעו בחורף מ -
STETTIN עם ידים ורגלים קפואות - ביום אחד כרתו 150 אצבעות –
היא נעזרת בידי כומר שהשיג בשבילה ניירות אריים - בעת חיסול הגטו
היא כבר היתה מוסתרת בכפר

BAY ADELA-1296 - פרטים רבים על חיי התרבות בגטו WILNA

SILBERBAUM SALI-1297=* - ילדה נותנת עדות קצרה המתייחסת
לקורות משפחתה ב- 1942 באזור העיירה GRABOWIEC

SUCHODOLSKI HERSZ - 1298* - העד היה במחנות שונים -
במחנה DACHAU עבד בשרפת גופות בקרמטוריום - נער בעל תושייה
שהצליח לצאת שלם מכל מצב

FELDMAN HERSZ-1299= - העד מספר את קורות גטו LUBLIN -
באקציות הראשונות GRAJER SZAMAJ ו- MONIEK
GOLDBERG משתפי פעולה יהודים בחרו את האנשים המיועדים
לשילוח מבין היהודים שישבו בכיכר- **העד עבר במספר מחנות וביום
השחרור שקל 28 ק"ג.**

FAJN BRANDLA - 1300 - העדה היא יהודיה כפרית מ -
LUBOMIRKA באזור OPOLE LUBELSKI - היא ומשפחתה
הסתתרו על גדות נהר ה - WISLA ובכפרים באזור - העדות לא הגיעה
לסיומה

SCHULZ GRETE -1301 - על AUSCHWITZ

BERGMAN INGEBORG -1302= -העדה היא "MISCHLING" -
הוריה נשלחו ל-THERESIENSTADT - העדה מספרת על מאסרה
ב - BRESLAU בדצמבר 1944 באשמת האזנה לשידורי אויב ושילוחה
למחנה FUERSTENBERG - עדות זהה ב-1481

1303 – **LESCHNITZER KAETHE** – העדה נשלחת עם משלוח
יהודים מ - BRESLAU ל - IZBICA – היא מתארת את התנאים
הקשים השוררים במקום והתמותה ההמונית בגלל המגיפות – היא
מצליחה לברוח מציגה עצמה כגרמניה ושורדת

=**TABISCH PAUL-1304**-העד מספר על מעצרו ב - BRESLAU
בעקבות "ליל הבדולח" ב - 10/11/1938 העד יחד עם אלפי יהודים
נוספים מרחבי גרמניה הובא למחנה ריכוז BUCHENWALD - העד
מתאר את שראו עיניו

=**LOEWENBERG FERDINAND-1305**-העד נאסר
ב - BRESLAU בדצמבר 1943 ונשלח למחנה ריכוז
BUCHENWALD - **העד היה כלוא יחד עם ERNST**
THAELEMANN מנהיג המפלגה הקומוניסטית - הגרמנים טענו
שהוא נפגע בעת הפצצת מטוסי כוחות הברית אבל העד מוסר
שהגרמנים ניצלו זאת כדי לרצוח אותו - העד מוסר גם על רצח שבויים
סובייטים וטייסי בנות הברית בעורמה ובתרמית

=**HAHN RICHARD-1306**-העד כותב על ראשית שלטון הנאצים
בעיר BRESLAU מיד אחרי עלייתו של HITLER לשלטון - הוא נאסר
ונשלח למחנה יחד עם אחרים - הוא מספר על הסבל והעינויים שהיו
מנת חלקם

1307 - עדות זניחה

1308 - **MITELBERG RYSZARD** - **עדות חשובה על קורות**
היהודים בתוך קלחת המרד בגטו WARSZAWA - העדות נכתבה
בידיש ע"י העד עצמו - היא כתובה בצורה מרושלת ומבולבלת אך יש
בה קטעים רבים בעלי ערך -

=***HELFAND ADAM-1309** - העד מספר על האקציה ב KIELCE
באוגוסט 1942 - לפי עדותם של שוטרים יהודים הם היו צריכים לסדר
חמישיות של ילדים לפי הגובה כדי שהגרמני יוכל לקטול את כולם
בירייה אחת

1310 - **אלמוני** - קורות קהילת TLUSTE

KAUFMAN MONIEK-1311 - עדות מיוחדת על החיים בגטו
!!! LODZ

1312 - בלתי קריא במקור

STRAUWEIS HILARY-1313= -העד מספר על אכזריותו של
GRINBOJM מנהל BLOK 30 ב - **BIRKENAU** - ישנן מספר
עדויות על התנהגות בנו של המנהיג הציוני הידוע במחנה

RENDE MAURZYCY-1314 -על ניירות אריים ב- LUBLIN

DR. KARP MAURZYCY-1315 -מספר על תלאות יהודי
BORYSLAW

GIMPEL EFRAJM-1316= -העד מספר על העיירה BOBRKA אליה
הובאו גם יהודים מהסביבה - העד הצליח לקפוץ מהרכבת
ל - BELZEC - אחיו נרצח אחרי השחרור

FEINER JOSEF-1317 = העד מספר על בריחת המשפחה מפולין
לסלובקיה ומשם להונגריה שם הצליחו להישאר בחיים ולזכות לשחרור

SCHEINOWICZ-1318= -העד מספר על מחנה עבודה סמוך
DREZNO ו- FLOSSENBURG במפעל המייצר חלקי טנקים -
המפעל הופצץ מספר פעמים

JAKOBER IZAK-1319= - העד מספר על C. WERK
ב- SKARZYSKO KAMIENNA - שם יצקו את הרימונים
והשתמשו ב- PYKRINA - חומר מר וצהוב שהמית אסירים רבים -
**העד מספר שבבלוק עובדי WERK C לא היו כינים כי החומר הזה
קטל אותן - כתוצאה מכך לא היו חולי טיפוס - עדות מעיינת וחשובה !**

1320 - בלתי קריא במקור

GABEL IZAK - 1321 - העד מספר על WERK A. במחנה
SKARZYSKO KAMIENNA - העד עבד 12 שעות ביום ע"י תנור
שפועל ב - 1200 מעלות חום

FASS MORDCHAJ-1322= -העד מספר על מחלקת הרימונים
במפעל HASAG ב- SKARZYSKO KAMIENNA

SEIDENTRAGER IZAK-1323 -מעיד בפרוטרוט על
SKARZYSKO KAMIENNA

DR. SCHOENBRON JOZEF-1324= -העד מוסר פרטים בקשר
לרצח עורכי דין מ- HER J. -JASLO מוסר פרטים על רצח עורכי דין
מ- BRZESZANY

1325 - חסר במקור

LANGDORF JOZEF-1326= -העד היה חקלאי באזור BRZESK
והוא מספר בעדותו את שעבר עליו בגטו BRZESK ובגטו BOCHNIA
אליו הגיע - הוא נדד בין כפרים ונעזר לא מעט בידי פולנים - הוא
מספר על עזרתו של הגרמני ALFRED HELD ב- KRAKOW

HERZBERG HERSZ-1327= -העד מספר על NOWY SACZ שם
הוא נשאר זמן רב אחרי חיסול הגטו - הוא מספר גם על SZEBNIE
ועל PUSTKOWIE

TARNOW, OSWIECIM - *JOLOWICZ MINDA-1328**

GOETH על פרטים מוסרת - DRESNER NATALIA-1329

ROSENBERG ROMAN-1330= -העד מספר על אישה פולניה
שעזרה לו וליהודים נוספים - הוא גר אצלה עד שנאסרה בידי
הגסטפו - WARSZAWA

ZLONKIEWICZ BRONISLAW-1331= -העד הוא פולני אסיר
פוליטי שנאסר כבר ב- 1939 נשלח ל- SACHSENHAUSEN ומשם ל
DACHAU - אין לעדות שום קשר לשואת היהודים חוץ מתיאור היחס
הזוועתי של הגרמנים לאסירים (אל היהודים היחס היה פי כמה יותר
גרוע) ותיאור הניסויים הרפואיים שעשו בו

GRYNBAUM MOJZESZ-1332= -העד היה סגנו של יו"ר
ה- JUDENRAT ב- NIEPOLOMICE ב- 27/8/1942 פינו את

היהודים כאשר את חלקם רצחו ביער קרוב, את חלקם הגדול שלחו ל-
BELZEC ומספר קטן ל- WIELICZKA וביניהם העד- העד היה ב-
PLASZOW ובמחנות נוספים

BICK WANDER MARTA-1333 -ניירות מזויפים

JONKLER GRETA-1334 -מוסרת על BOCHNIA ו- SZEBNIE

FISZER DAWID – 1335* - מעיד על רצח ילדים ב - PLASZOW ועל
SOSNOWIEC גטו

WIENER LUDWIKA-1336 -על ניירות אריים
ב - CZESTOCHOWA וב- WARSZAWA

DANZIGER WOLF-1337= -העד היה עם פרטיזנים, היה אסיר
בכלא ב- HRUBIESZOW - עבר עינויים ומחנות אין ספור ושרד-

STEINLAUF EMIL-1338 -גטו NOWY SACZ - הצלה בידי פולנים

METZGER PINKAS - 1339 - העד עבר הרבה מחנות וטעם על
בשרו את הזוועות - הוא מספר בצורה מפורטת על המקומות בהם היה

LANG JAKUB-1340* - נער מספר על LWOW והסביבה

GOLDBERG CELINA-1341 -על היחס למתנדבים יהודים בצבא
ANDERS ברוסיה

BIERZYNSKA MARIA-1342-* - נערה מספרת על
ZABIESZOW

HOCHDORF HELLA-1343= - העדה מספרת על העבודה הקשה
בתנאים בלתי אפשריים בהם עבדו ב - WERK C . במפעל לתחמושת
"HASAG" ב - SKARZYSKO - העבודה ביציקת TROTYL לתוך
הרימונים גמרה את האנשים תוך זמן קצר

DR. KARPf MAURYCY-1344 - על מחנה JANOWSKA

HERMAN JAN-1345= העד מספר סיפור מפותל של חיים במסווה
"ארי" הכולל מאסרים ובתי סוהר- הוא נשלח לעבודה ב - BERLIN
אצל חברה גרמנית לבניה - החברה שולחת אותו לעבוד בארצות
כבושות כגון : יוון, פינלנד ונורבגיה - את הצבא האדום הוא פוגש
כמוזלמן במחנה DACHAU

GOTTLIEB SZULEM-1346 על SKARZYSKO

SEIDENTRAGER IZAK-1347 על SKARZYSKO

1348* - EINSIEDLER FRYDA - העדה ניצלה יחידה ממשפחתה
בין איכרים בכפרים שונים, תחילה עם סבתה ואחר כך לבד - **סיפור**
מזעזע בבגרותו לגבי ילדה בת 12

ING. STENDIG-1349 -הריסת בית הלוויות ב - PLASZOW - בניית
האורווה והמסילה

1350 - **ING. STENDIG JAKUB** - העד היה מהנדס בצוות ההקמה
של מחנה PLASZOW בניהולו של GRINBERG - הוא מספר על
בנית בתי המרחץ ב - PLASZOW והפעלתם במועד שקבע GOETH -
אילולא עמדו בקצב המטורף שהוא הכתיב חייהם היו בסכנה

DERSZOWITZ NAFTALI-1351 -שרת אצל GOETH
ב- PLASZOW

FASS SALA-1352 על SKARZYSKO

DR. NADEL MAXIMILIAN-1353 -ניירות אריים -
NIEPOLOMICE

ING. STENDIG JAKUB - 1354 - העד מוסר במיומנות מקצועית
את כל הנתונים הפיזיים של הגדר המחושמלת שהקיפה את
PLASZOW - ייתכן שהוא המתכנן או המפקח על בניית הגדר

CZAKI HENRYK-1355 -שחקן תיאטרון- הצלה בידי פולנים ב
LWOW ו- KRAKOW

PRZEMYSŁANY הישרדות - נדודים -יער- PFEFFER FEIGA-1356
- SWIERZ -

פציעת יהודים - BERGER - GRYNBAUM - GRYSZPAN-1357

שנסעו ברכבת - 8/1/1946

עדות זהה ב - 1601

FELZEN MATEUSZ-1358 על גטו PRZEMYSŁ ומחנה עבודה
STALOWA WOLA

LOEW PAWEL -1359 - העד מספר על שהותו במחנה ההשמדה
NETZWEILER ב- ALZACE - במחנה הקטן הושמדו בגז ויריות
אלפי יהודים צרפתיים וצוענים

SCHWAM STEFAN-1360 -האירועים מתרחשים בכמה ארצות-
מחנת

GOLDBERG MARKUS-1361 -מספר על שוטר יהודי, סוכן
גסטאפו- STRYJ

MIKA WLADYSLAW-1362= -עדות כנגד פולני שהלשין ועקב כך
נרצח יהודי- KRAKOW

KALHEIM MOSZKA-1363 -מכתב על OSWALD RUPAJZEN
MIR וגטו

WISLICKI SALOMON-1364 -פולני מוסר על קיום קבר אחים ב-
BLONIE-ROZALIN - עדות זהה ב - 1610

POLANECKA ROZALIA-1365 -מכתב פרידה לפני הוצאה להורג -
עדות זהה ב-1620

1366 - מכתב אנונימי של פולנים מ - CZERWONY PRADNIK
המספרים על מחנה עבודה יהודי בבית חרושת ללבנים

DR . SOSWINSKI LUDWIG -1367 - העד היה אסיר פוליטי במחנה
ריכוז DACHAU ב- 1938 - הוא מספר בפרוטרוט על העינויים הנהוגים

**במחנה ועל הניסויים הרפואיים שנערכו לצורכי חיל האוויר שתוצאתם
הסופית הייתה בדרך כלל מות – הרופא שערך את הניסויים DR.
RASCHER ברח לשווייץ בשנת 1944 עם כל הארכיון הרפואי**

LUNDNER GIZELA-1368 -קורות משפחה אחת מ- KRAKOW

-1369-==* LEIDER MANIA – ERBSMAN BRONIEK - תסכית

רדיו בה מופיעים ילדים שמספרים קורותיהם בשואה - מוזכרים
שמות הילדים המספרים בלי פרטים מזהים נוספים - השידור התקיים
כנראה ב- 1945 ברדיו הפולני - עדות זהה 1583

MANDELBAUM JOZEF-1370 -עזרת פולנים

WOJTOWICZ ZOFIA-1371 -פולניה מספרת על פרטיזנים יהודים
בסביבת KRAKOW

KANDEL NIUSIA-1372 -העדה מתארת בפרוטרוט חוויותיה
ב- SKARZYSKO-KAMIENNA

* KANT RENA-1373 -סיפור הצלתה

IMMERGLUCK MARIAN - 1374 -על בלוק היהודים (מס. 6)
ב- MAUTHAUSEN

DR. REICHMAN HENRIK-1375 -שבוי ב - VAMOSMIKOL -
עדות נוספת M49/695

SCHAMALHOLTZ HELENA-1376 -הפרטיזנית

MAMES AMALIA-1377 -נשלחה כארית לעבודה בגרמניה

PECZENIK BRUNO-1378 -השתתף במרד הפולני - 1944

WLODZIMIERZ LELITO-1379 -פולני מעיד על רצח בידי המשטרה
הכחולה

*1380 - אלמוני - ילד אלמוני מתאר כיצד דודו הציל אותו ממות בטוח -
LWOW

*=1381 HALPERN DAWID - ילד מ - KALUSZ מסתתר בשדה
חיטה וניצל - הוא מוצא עזרה אצל פולנים ובזכותם שורד

*1382- STERN LIDKA - העדה מתארת גטו בלי לנקוב בשמו.אולי
LWOW

PANSKI JAN-1383 – מאמר שהופיע ב – 1945 בירחון פולני שכינוי
" אופקים חדשים " ביום השנה למרד גטו WARSZAWA – כותרת
המאמר : הגטו משלוש נקודות מבט - **המאמר הוא בלתי רגיל**
בניתוחיו בהתחשב בחוסר פרספקטיבה היסטורית כיון שהוא נכתב
ב – 1945 - ל - PANSKI יש טענות כבדות נגד הפולנים על מסורתם
הלאומית האנטישמית דבר שאיפשר לגרמנים לבחור בה כמקום בו יוקמו
מחנות המוות - גם התהליך המתועש של ההשמדה מובלט - גם ניתוח
תהליכי ההתפוררות הנפשית בתוך הגטו מוצא את ביטויו - **דברים של**
טעם – מאמר חשוב מאד !!!

*1384 ERBSMAN BRUNO - נשלח מ - PLASZOW –
L- MAUTHAUSEN

TRAUBER HENRYKA-1385 -מספרת על LWOW ועל RUDKI

FAERBER SAMIA-1386 -מספר על פרטיזנים יהודים באזור
LWOW

1387 - WOLFMANN CHAIM – העד מתאר את העבודה הרצחנית
במחסן הרימונים ב- SKARZYSKO - כינויו היה "מחסן המוות"

DR. LUCZKI ANTONI-1388 -פולני מספר על WISZNITZ

*1389- WEINREB ZEVI - מחנות שונים

PIETRUSZKA STANISLAW-1390 -פולני מספר על PLASZOW

HAUSER ANNA-1391 -מספרת על בי"ח ב- SKARZYSKO

WOLF RYCHBACH - GENIA KAROL-1392 - שירה בפרוזה -
חזק ומרגש מאד !!!

HERSZMAN FEIWEL-1393 -הצלה בידי פולנים

1394 - חסר ב - Z.I.H.

DR. ANDERMAN-1395 - נשיא הקהילה- מכתב ועד הקהילה
ב- KOLBUSZOWA

NOTOWICZ MEJLACH-1395 - על גטו KOLBUSZOWA

STEINKOHL HERMAN-1396 -מחנות בגליציה HORODENKA -
- יצא ערום מבור ההריגה- עדות זהה ב-1766 ו - 1404

BRAUTMAN HENRYK-1397 -מתאר שלוש יממות ב - GROSS
ROSEN

FEDER SZAJA+ROZA-1398 -חיסול קהילת KOLOMYJA בפירוט
רב

METZGER PINCHAS-1399 -על PRZEMYSL ומחנות שונים

METZGER PINCHAS-1400 - מתלונן על CAPO יהודי מ -
-CESZTOCHOWA

MARGULIES MARKUS - 1401 - העד מספר על השלב האחרון
של גטו LODZ שלב השילוח ל - AUSCHWITZ שהחל באוגוסט
1944 - העד יודע לספר בפרוטרוט על התקופה הזאת שהסתיימה עם
כניסת הצבא האדום

DR NEUMAN ALEKSANDER - 1402 - העד מספר על
VAMOSMIKOLA מחנה שבויי צבא פולין ממוצא יהודי בהונגריה

WANDER SAMUEL-1403 -סיפור עיירת SASOW

STEINKOHL HERMAN-1404 - מספר על HORODENKA ועוד
עיירות בגליציה

=1405-PFEFER IZYDOR - שוחט מ - LWOW מתגלגל אל
הפרטיזנים ביערות ביילורוסיה ונפצע - אחרי החלמתו הוא נלחם
במסגרת הצבא האדום, נפצע ונשאר נכה

JARE EUGENIA-1406 - בית סוהר ב- LWOW

=1407-SWERDLIN GUTE - העדה מספרת על העיירה DWINSK -
את הגטו הקימו באורות מחוץ לעיירה - לאחר זמן קצר הביאו לשם
יהודים מעיירות הסביבה : WISZKA

**1408 - KRUSLAWA BAROWKA - העדה מספרת שיהודים
המיועדים למות הוכנסו לבית הסוהר שם עקרו להם שיניים ל פ נ י
שהובאו לבורות ההריגה**

=1409-TRAUBE HIRSZ - העד מספר על העיירה KOZYMINEK

* **1410 - WARSZAWSKA MARIA** - סיפור הצלת ילדתה ע"י פולנים

=1411 - אלמוני משרטט תמונה ממחנה העבודה ב- BARANOWICZ

KAUFMAN MONIEK-1412 - מספר על חיסול גטו LODZ

KAUFMAN MONIEK-1413 - מספר בפרוטרוט על BELCHATOW

ZEIGFINGER ZALMAN-1414 - שנים במחנות - RATENAU
WISNIOWKA - PIANKI -

1415 - ING. WOHLFEILER HENRYK - העד היה כנראה
מומחה למערכות ביוב ומים ב - KRAKOW ובדרך זאת גויס
להקמת מחנה PLASZOW - הוא מוסר דין וחשבון מפורט על הקשיים
בהם נתקלו בהקמת מערכות אלה

1416 - ALEXANDROWICZ FILIP - סרן GRUNOW יורה על
יהודים ממרפסת ביתו

TURKELTAUB SYMCHI-1417 - העד מוסר עדות בפני בית משפט ב **LUBLIN** – בנוגע לרוקח פולני שעזר ליהודים ככל יכולתו ובנוגע לאשתו שהתנגדה למעשי בעלה- הוא גם נותן עדות כנגד BERNARD LELL שניהל את האקציות בגטו LUBLIN

1418 - חסר ב - Z.I.H.

GOLDMAN-1419 - שחיתות היודנראט ב- LODZ

NUSBOJM BLUMA-1420 - העדה מספרת שבאקצית החיסול של גטו **LODZ** נטרפה דעתו של יהודי והוא זעק בקול גדול וקרא ליהודים להתנגד- הוא לא הפסיק זעקתו גם בתחנת הרכבת

ZEILER IZYDOR-1421 - סיפור הישרדות- MIKULINICZ

DRESTNER FINI-1422 - שמות אנשי היודנראט ב- TREMBOWLA

SZRENZEL KLARA - 1423 - העדה מספרת על קורות היהודים ב - MIKULINCE ו- TREMBOWLA היא נלכדה פעמים רבות והצליחה להימלט אפילו מבור ההריגה

KRYSZEK STAS -1424* - ילד עם אמו בצד הארי ב **WARSAWA**

SEINFELD EUGENIA-1425 - סיפור הישרדות

ROTTER IRENA-1426 - הצלה בידי פולנים

1427 - חסר ב - Z.I.H.

REICH ZYGMUNT - 1428 - העד מספר על **KRAKOW** ו - **RADOMYSL** - הוא מעיד על עבודתו במפעל המטוסים ב - **MIELEC** ובמקומות שונים

KAUFMAN MONIEK-1429 - מספר על **BELCHATOW**

1430 - SUCHECKI STANISLAW - העד מתלונן נגד CAPO יהודי
במחנה KRZESZINKI

1431 - SUCHECKI STANISLAW - מעיד נגד משתף פעולה יהודי-
מחנה KRZESZYNKI

1432 - KINSTLER MIECZYSLAW - עדות אופי על סגן מנהל מחנה
KRSZESINKI, יהודי

1433 - חסר ב - Z.I.H.

1434 - PLAT IZAK+CHARASZ SABINA - שני העדים מספרים
בהרחבה על ההתרחשויות בעיירה HORODENKA - הרצח בבורות
ההריגה התרחש בתחילת דצמבר 1941 - בעיר היו פליטים מהונגריה
ורומניה והובאו אליה גם כל היהודים מכפרי הסביבה - העיר הוכרזה
"JUDENREIN" בספטמבר 1942

1435 - TRATNER MAREK - על מחנה JANOWSKI

1436 - אלמוני מספר בפרוטרוט על מחנה JANOWSKI

* = 1437 - WAINBERG RIWKA - העדה היא ילדה - העדה מספרת על
יהודי BILGOROJ - העדה מספרת שכאשר הגטו נסגר והיה מחסור
במזון הסתובבו גרמנים בבתים לבדוק מה מבשלים - **באחד המטבחים
בישלו בשר והם הרגו את בעלת הבית** - העדה מספרת שהובאו ילדים
מ- JOZEFOW ורצחו אותם ב - BILGOROJ - באקצית החיסול
הביאו לעיירה גם יהודים מ TARNOGRAJ - כ"ב בחשוון - יערן
מסביבת העיירה מחביא אותה ביער יחד עם עוד כמה יהודים ובדרך
זאת היא שורדת - בסוף העדות מצורף שיר שנהגו לשיר במחנה
TURKOWICZ לשם נשלחו יהודים מהעיירה

1438 - חסר ב - Z.I.H.

1439 - LASKOWA ROZA - מחנות שונים-הישרדות

= 1440 - WEGWEISER ISRAEL - ניצל בעזרת איכרים פולנים באזור
RAWA MAZOWIECKA

ROZENKRANZ JGNACY-1441 -ניצל בוורשה

GRYNWALD RYWKA-1442 -קורותיה ב - LUBLIN ובמחנות שונים

ROZENZWEIG MARIA-1443 -על DEBLIN

ROSENBLUM JOSEK-1444 -שמות חברי יודנראט ב- DEBLIN

FEIFERMACHER JOZEF-1445 -על גטו RAJOWIEC ומחנות שונים

RAUCHWERG WOLF-1446 -ארגן קבוצת לוחמים יהודים ביערות PIOTRKOW

ZYGMUNT MOTEK-1447-* -על DEBLIN

SZPAJSMAN ISRAEL-1448 -על RAJOWIEC LUBELSKI

FEIGENMAN SALA-1449 -הישרדות

CIMBALIST MARIA-1450 -מספרת על TOMASZOW MAZOWIECKI

KUPFERMUNTZ ILZA-1451 -על מפעלו של ROSNER – ב- BEDZIN

REGENFISZ BLUMA – 1452 * - העדה מספרת שבתה בת 7 התגנבה אל מכרה פולניה בעיר LIDA כשהם כבר היו בתחנת הרכבת כדי להישלח ל- MAJDANEK - אותה מכרה מסרה אותה לטיפול אישה שהתמסרה אליה ללא גבול – **היא מכרה את מטלטליה ונפרדה מבעלה שלא הסכים להסתכן בגלל ילדה יהודיה – בתום המלחמה היא לא הסכימה לקבל תשלום או פיצוי על מעשיה**

KOFER BRYGIDA-1453*= -העדה היא פולניה שהסתירה בביתה 3 יהודים ובנוסף להם גם ילדה בכפר KLUBOCZEK ליד HOSZCZA

- אוקראינים תוקפים את הכפר והמשפחה נאלצת להימלט- הם עוד מספיקים למסור את הילדה למשפחה בכפר אחר והיא שרדה

TASMA MOTEK-1453 - העד מספר על גירוש יהודי RAWA
MAZOWIECKA - הוא נמלט ונודד בכפרים בין האיכרים, תופר למענם
והם מסתירים אותו

FAJGENBLUM ARON - 1454 - העד מספר על עבודתו במחנה
MAJDANEK על בריחתו והישרדותו יחד עם חלק ממשפחתו בוורשה
בניירות אריים

RABINOWICZ ANATOL - 1455 - העד מספר על מעצרו בידי
הגסטאפו ב - 1944

1456 – בתרגום אצל מנשה **נבדק - אין בתיק**

ROWINA DORA-1457 -שחקנית טיאטרון מספרת על שחקנים
שהתקבצו ב WILNA –ועל פעילותם האומנותית תחת הסובייטים
ואחרי הפלישה בתוך גטו WILNA - העדה מפרטת ומספרת על הצגות
ומונה את שמות השחקנים

KAPLANSKA RACHEL - 1458 - העדה הסתתרה עם אחיה
ואימה ביערות ליד SOKOL - פולני שנתנו בו אמון בגד בהם ומסר את
אחיה לידי הגרמנים - העדות נקטעת לפני סופה

BABIKIER NUCHEM - 1459 - העד מספר על אקצית החיסול של
גטו BIALYSTOK שהתחילה ב- 16/8/1943 ונמשכה מספר ימים

BABIKIER NUCHEM - 1460 - העד מספר על המתרחש בקרון
הרכבת בין היהודים שהוצאו מגטו BIALYSTOK - **רבים התאבדו כי
סברו שהם יוצאים ל - TREBLINKA** - כשהתברר שהם בדרך ל -
MAJDANEK ויש סיכוי לחיות לרבים כבר היה מאוחר מדי

BABIKIER NOCHUM - 1461 - העד מספר על הגעתו ל -
MAJDANEK עם חיסול גטו BIALYSTOK באוגוסט 1943 - הוא מספר
על שהותו במחנה עד שילוחו למחנה BLIZINY עם משלוח בעלי מקצוע

EGBER JUDL - 1462 – העד מוסר את קורות יהודי RIGA ומדקדק מאד באירועים, בתאריכים ובמספר היהודים שנרצחו או נשלחו למחנות – הוא ממשיך ומוסר פרטים רבים על יהודי גרמניה ואוסטריה שהובאו לגטו RIGA לאחר רצח רוב יהודי העיר - הם התחילו להגיע ב – 10/12/1941

KAJLES JEHOZUA - 1463 – העד מספר את קורות גטו SIEMIATYCZE עד החיסול הסופי

ZUKOWSKI MEJER - 1464 – העד הוא אחד המורדים בגטו BIALYSTOK שנשאר בחיים – הוא מספר בקצרה את אירועי יום ה – 16/8/1943

אלמוני - 1465 - על השריפה הגדולה שהציתו הגרמנים ב - BIALYSTOK 1941

GONIADZKI ISRAEL+SZUSTER SZLOMA-1466 -על JASINOWKA

DR. SOSWINSKI LUDWIG-1467 - על ניסויים רפואיים ב-DACHAU

JEROMINSKI STANISLAW-1468* - הציל תינוקת יהודיה מ-KNISZYN

BURSZTEIN PESACH – 1469 – העד יודע לספר פרטים רבים על מחנה AUSCHWITZ – הוא מציין שהפרטים על תאי הגז והמשרפות הוא יודע משיחות עם אנשי SONDER-KOMANDO – העד מספר על ניסוי של עיקור בעזרת קרני רנטגן שנערך בינואר 1944 על 300 גברים – החלק התחתון של הגוף התנפח והם מתו בייסורים קשים – הוא מזכיר שלבלוק 21 הובאו נשים יפות כדי לענג את הגרמנים – אחרי מספר חודשים נשלחו לתאי הגז והובאו נשים אחרות – העד מספר על מרד ה – SONDER-KOMANDO ועל ניסיון הבריחה שלא צלח – 72 אנשי SONDER נרצחו במקום והיתר נלכדו – העד שוחרר ב- AUSCHWITZ

1470 - עדות זניחה

1471 - WINICKI MIECZYSLAW - העד מספר על בריחתו מגטו BIALYSTOK וחיוו במסתור בכפרי הסביבה - הוא נתקל בשתי נשים יהודיות עם ילד שהצליחו לשרוד לבדן במסתור ביער

1472 - WAJNSZTAIN DINA - ראתה ממחבוא חיסול גטו 16/8/1943 - BIALYSTOK

=1473 - DR. CITRYN TOBIASZ - העד מספר על מחנה BLYZIN - העד היה רופא במחנה והוא מספר על המגיפות-

1474 - FEFER ESTERA - סיפור הצלה

1475 - LEWIN LUBA - קורות הקהילה ב- RADUN

1476 - HIRSZMAN CHAIM+POLA - **העדות מיוחדת במינה כי היא ניתנה בתנאים טרגיים וגם בגלל שזאת עדות על מחנה המות BELZEC שהייתה סברה לגביו שנותר רק עד חי אחד** - חלק ראשון של העדות ניתן ע"י חיים הירשמן - נקבע שהמשך העדות תינתן למחרת היום אך האיש נרצח באותו יום בידי קבוצה לאומנית - POLA אישתו נתנה את המשך העדות על BELZEC כפי שזכרה את הדברים ששמעה מפיו

1477 - BORNSTEIN ELA - מזכיר שמות היודנראט ב- WLODZIMIERZ WOLYNSKI

=1478 - DR. LEOPOLD LIND - פרטים על גטו MARKUSZOW - חברי יודנראט ב- LUBLIN

1479 - KAUFMAN M. - עדות על חיסול גטו LODZ - מות RUMKOWSKI ב- AUSCHWITZ - העד נשלח למחנה AUSCHWITZ ומשם הגיע למחנה KALTWASER - העד מספר על סדרי המחנה ועל BLADY יהודי מ- LODZ שמונה להיות מנהל המחנה ועשה הרבה לטובת האסירים - בין היתר הוא ארגן בערבים קונצרטים לאסירי המחנה - העד מספר על מצעד המוות - **בין היתר הוא מעיר ומפרט על נושא שלא מרבים לדבר עליו : האיבה העמוקה בין יהודים הונגרים לבין יהודים פולנים** - העד מספר בלי כחל וסרק

כיצד בקרון דחוס בו היו גם 8 יהודים הונגרים לא נותר אחד מהם בחיים
לאחר 4 ימי נסיעה -

Z.I.H. - חסר ב - 1480

BERGMAN INGEBORG=1481=-*עדות זהה ב-1302*

-TOPIEL DJANA-1482 התחתנה עם פולני - 1942 הלשנה בידי
יהודי- MAJDANEK

1483 - DOKTORCZYK ABRAM - העד מספר את קורות יהודי
SLONIM - בהמשך העד מספר על קבוצות צעירים שיצאו מהעיר אל
הפרטיזנים - חלק מהעדות מוקדש לפעולת הפרטיזנים היהודים שפעלו
ביערות האזור

FALK KLECZ-1484=-העד מספר על רצח שבויי מלחמה יהודים
שהובאו מגרמניה ב - 1940 אל הגבול הרוסי בסביבת WLODAWA -
מלוי הרכבת פתחו את דלתות הקרונות ופתחו עליהם באש

ROICHER MENDEL-1485 - פולנים הצילו שני נערים

GILSOHN JAKUB-1486=-מחתרת ב - PODWOLOCZYSK -
מחנה KAMIONI

JARSZUN LEON - 1487 - העד לחם עם הפרטיזנים ביערות
MANIEWICZE - הוא מתאר הנחת מוקשים מתחת לרכבות גרמניות

SAPOZNIK JOZEF-1488*-עם פרטיזנים ביערות CZUMAN
בסביבת ROWNO

KATZ ANNA - 1489 - העדה מספרת על מחנה NEUSATZ -
במצעד המות היא הגיעה ל - FLOSSENBURG ו - BERGEN
BELSEN - במחנה האחרון היא מתארת מצב מזעזע שם הכניסו נשים
לצריף בו היו גופות מרקיבות

KABCAN JONTEL-1490 - אחרי חיסול גטו ROWNE לחם עם
הפרטיזנים באזור

ROZNER - לעדה יש מידע רב על KUPFERMUNTZ ILZA - 1491
ועל מפעלו ב - BEDZIN - עדות חשובה על קורות יהודי העיר

BLECHHAMMER - על מחנה WELNER PAWEL-1492

MOLCZADZKA GENIA-1493=
פלוטניצקה ב- BEDZIN -מרדכי אנילביץ ופרומקה

SZEFTEL ABRAHAM-1494 - פירוט רב על בי"ח
ב- BLECHHAMMER

SANDOMIRSKI CHAIM-1495 - על מחנה BLECHHAMMER

HERTZ ISRAEL-1496 -הישרדות באזור GARWOLIN

WISNIEWICZ ARON-1497 -בצד הארי ב- WARSZAWA

GABRYLEWICZ FRIDA -1498 – העדה מגיעה מגטו LODZ ל –
STUTHOFF – במצעד המות חיילי ה - S.S. מביאים את 10000
הנשים ו – 500 הגברים לשפת הים הבלטי הקפוא - הם יורים באסירים
רוצחים אותם על הקרח השוקע מעומס הגופות – **מכל ההמון נשארו
בחיים ביום השחרור 9 נשים ו – 4 גברים**

Z.I.H. - חסר ב - 1499

CZUCZKES IRENA-1500 - פולניה שהצילה את בעלה היהודי ובתו
LWOW -